

Ấn Tät xäa nay đã trở thành một ngày hội lớn nhất trong năm của nhân loại. Riêng dân tộc VN qua bao đời đã có rất nhiều phong tục cổ truyền rất phong phú như Tết Táo Quân và Tết, dâng nêu đón xuân, cúng giao thừa, mừng Nguyên Đán, täo mä, thăm hỏi, chúc tụng .. nhất nhất đều hàm chứa những ý nghĩa thiêng liêng đặc đáo. Trong giờ khắc năm cũ sắp tàn, mọi nhà cài then chốt cửa để đón năm mới trong sự sum họp đầm ấm của gia đình. Những chính trong giây phút đời nàng Xuân bước vào thäm hạnh phúc, trước bàn thờ tiên thäm lòng những khói, hoa quä, bên cạnh cây mai vàng đang nở lâu mãi khai những cánh non, ngäi trong cuộc trò chuyện ngäng täng ngäm trà nhä, nghe hỏi thăm thäm tän hän, để ý thäc đồ yäng để mình suốt một năm dài truân chuyên hay may mắn và quên đi sự ồn ào tä bên ngoài.

Có điều chúng ta không phải là người nhiên mà nhiều dân tộc trên thế giới lại thích uống trà, đặc biệt nhất là người Nhật đã tôn sùng cái thi vị trên thành một tôn giáo lòng gọi là Trà Đạo (Théisme). Riêng các nước sùng Nho giáo như Trung Hoa, Đài Loan, VN, Cao Ly.. cũng có một lịch sử và cung cách thưởng ngoạn trà gần giống nhau và rất lâu đời. Người Anh thưởng uống trà vào lúc 5 giờ chiều mỗi ngày. Các bậc thượng lưu trí thức, hàng phú gia quý tộc uống trà lại càng cầu kỳ và thời gian kéo dài với bốn cô thiếp nữ trẻ đẹp phục vụ, một cô nhúng chén đĩa vào nước sôi cho chén ấm, cô thứ hai cho trà vào chén, cô kế tiếp nước sôi vào chén và cô cuối cùng để ý näp räi bäng trà täi cho chủ nhân.. chủ vị của nhäng mä näp, häp một ngäm nhä räi lại để chén xuống, trong lúc đôi mắt lim dim täa nhä kä mäng du. Những thú vị nhất có lẽ là các thiếp nữ, trẻ räa chén ấm cũng như näu näc pha trà và một mình đặc biệt, hay nhiều nhất cũng chỉ hai ba người, gọi là đời ba mä. Tóm lại dù uống trà trong hoàn cảnh nào chăng nữa, thì cái tính chất cao quý của nó là làm cho thänh nhân trở nên tĩnh lặng chiêm nghiệm đời.

1-LỊCH SỬ CỦA TRÀ :

Theo truyền thuyết thì chính Vua Thän Nông khi tuấn thú phäng nam, vô tình uống được một thä lá cây rơi trong nước đang sôi, làm cho tinh thần phấn chấn sống khoáng nên ông gọi đó là Trà. Một huyền thoại khác kể rằng Đức Phật Ma Sơ Tổ của Thiền phái Thiền Lâm Tä Trung Hoa, đã ngộ quên trong lúc täa thiän nên täc giän täc tä mät của mình quäng xuống đất và näi yä mäc lên một thä cây kä lä, hái lá näu näc uống khiän cho tâm hän tänh táo, để cä gọi là Trà. Từ đó trà trở nên thäc uống thông dụng của thiän môn.

Gần hơn còn có câu chuyện của một người tiäu phu nghèo khó sống ở miền cao tänh Phúc Kiến, bao nhiêu năm vẫn ôm ấp thänh thäng träm nhä một cô gái làng bên và hằng mong có tän đời con gái nàng. Ngày nä lên núi hái củi, anh ta phát hiện một cây trà có dáng đẹp kỳ lạ, một

trong m t k núi nên v i b ng đem v nhà tr ng. Hai năm sau cây trà l n, anh v i hái vài lá có màu xanh đen, đem pha n c u ng , m i ng ra đây là m t lo i trà đ c đáo nên đ t tên là “ Thi t Quan Âm “ vì lo i trà này khi lên men có màu đen nh s t thép và n ng h n nh ng lá trà th ng, cho ra th n c u ng thu n khi t nh t m lòng v tha bác ái c a Đ c Ph t Bà Quan Âm. Trà Thi t Quan Âm ra đ i t đó.

Riêng ng i Nh t thì vi t là Trà đã đ c tìm th y b i m t danh y tinh thông đ c th o, t niên l ch t ng đ ng v i th i Chi n Qu c c a Trung Hoa (300-221 Tr TL). Nh ng đó ch là huy n tho i. Theo Trung Hoa s hi n nay, thì ng i Tàu chánh th c bi t u ng trà vào th i Tam Qu c, nh ng mãi cho t i nhà Đ ng, trà v n ch a đ c tr ng và ch bi n. Th trà u ng ch là lo i trà m c hoang trong r ng núi, thu n khi t v n đ c coi nh m t v thu c b c đ tr b nh. Do trên trà m i l u hành trong gi i th ng l u mà thôi, còn h ng bình dân h u nh ch a m y ai bi t t i.

V cách u ng cũng khác bi t,gi a hai b đai giang và nh t là dân du m c ngoài Tr ng Thành thì u ng trà pha s a trâu bò, dê ng a. Cũng căn c theo Đ ng S , thì chính Trà Tiên c a Trung Hoa là L c Vũ, t H ng Ti m, ng i đ t C nh Lãng, t nh H B c, tác gi quy n Trà Kinh là ng i đ u tiên kh i xu ng phong trào u ng trà. Sau này qua các đ i cũng có nhi u tác ph m nghiên c u v trà nh ng t u trung so sánh n i ph i k t i quy n “T c Trà Kinh “ c a L c tào Xán ng i Tô Châu, th i Khang Hy, vi t v i nhi u tài li u, đ n ch ng và ph m bình v Trà m t cách xác đáng.

T i VN, lu n v Trà tr c kia có tác ph m “ Vang bóng m t th i” c a Nguy n Tuân, v sau Minh Đ c Hoài Trinh và Vũ Th Ng c.. cũng có vi t v Trà Kinh. Riêng ng i Nh t thì có Trà Đ o c a Okakura Kakuro.. Cũng k t đó n i ti p các đ i T ng, Nguyên, Minh, Thanh.. trà tr thành ph qu t . Nhi u khu v c s n xu t trà n i ti ng x a nay nh H Nam, H B c, Chi t Giang, Giang Tô, Lãn Nam, Kinh T ng, Phúc Ki n..

T i Nga, truy n th ng u ng trà g n li n v i m Samovar. Đây là lo i bình l n đ c thi t k r t đ p đ , ch a h n m t lít n c sôi đ cao. Vì Liên Xô th i ti t l nh l o g n nh quanh năm su t th ng, nên u ng trà nóng g n nh là m t nhu c u c n thi t nh t là v i dân b n đ a, thì Trà có tác đ ng gi m c th nh t là tim. B i v y trong m i nhà t i đây, h u nh trong chi c bình đ c bi t Samovar luôn đ y n c trà nóng và nh ng h p đ ng viên, m i ng i lúc đó quây qu n bên m trà nóng, đ nh ng viên đ ng vào gi a hàm răng và thông th nh m nh p t ng ng m trà th m ngát, nóng h i, trong khi bên ngoài giá l nh m a r i trùng trùng.

T i Morocco, Châu Phi : Theo quan ni m, trà đ đây có tác đ ng c m chân khách trong các đ p

có cả häi gän gäi hay quän bên nhau. Häu nhä ngäi Morocco thäng uäng mät loäi trà xanh thäng thäng và theo täp quán , thì ngäi con trai trong gia đình phä trách viäc pha chế trà, ngoäi trä có träng häp đäc biät, vä cäa chä nhà vì tình thân cäa bè bän, träc tiäp mäi chäng mình tä tay pha trà đãi khách. Thäng thì phäi có hai bình trà sän sàng . Pha trà bäng ba loäi näc väi đä sôi khác nhau và đäc rót trong nhäng chén nhä xinh sän, đät trên chiäc khay bäng kim loäi có chäm khäc nhiäu hình ảnh rät đẹp. Theo nghi thäc, Trà đäc chậm đän tuän thä ba thì chäm đät buäi tiäc.

Täi ANH : Theo sä liäu, thì chính Nä Công Täc Bedford , tác giä quyän “ Năm giä uäng trà” rät đäc ngäi Anh äa thích. Bà cũng là ngäi đã täo ra phong trào uäng trà vào buäi chiäu täi xä säng mù. Ngày nay täi nhà bät cä mät ngäi Anh nào, đäc biät là giäi trung và thäng läu trí thäc, ai cũng phäi läe mät träc sä khéo tay và vô cùng thäm mä cäa các bà näi trä, trong viäc trang trí bàn uäng trà väi khăn phä bàn có bình hoa täi và bä bình trà làm bäng bäc và sä men Trung Hoa. Ngäi Anh tä lâu có täp quán đãi khách loäi Trà säa hay Trà Chanh. Cũng theo sä liäu, thì vào thä kä XVIII, khi Anh chiäm Häng Kông và nhiäu thành phä län khác täi Trung Hoa nhä Thiên Tân, Thäng Häi, Quäng Châu.. đã du nhäp täp tính uäng Trà cäa ngäi Tàu vä bän quäc. Häng tháng đä käp có Trà, nhiäu cuäc đua giäi là Đua Trà, bäng thuyän buäm, chä các loäi trà quý tä Trung Hoa sang Luân Đôn rät hào häng.

Täi VN : Mäi năm xuät cäng trên 10.000 tän khäp thä giäi, đäc träng nhiäu loäi trên mät diän tích 89.000 hecta täi Sän La, Yên Bái, Lào Kai, Tuyên Quang, Thái Nguyên, Nghä An và Lâm Đäng.

Täi Hoa Kä : Häng năm theo thäng kê, thì dân chúng xä Cä Hoa tiêu thä cä chäc triäu tän trà, bäng mäi hình thäc nhä uäng nóng, länh, trà nguyên chất hay äp các loäi hoa, uäng không hay uäng chung väi đäng thêm mät ong, säa, kem, chanh. Ngäi Mä uäng nhiäu loäi trà, tä thä giäi là Decaffeinated Tea hoäc các loäi trà lá, kä cä đäc träng lá äi, lá häng đä trä bänh và làm tan mä, giäi là Herbal Tea.

Täi NHäT : Viäc uäng trà täi Nhät đã có tä lâu đäi và theo thä gian đã trä thành mät triät thuyät cäa Thiän giäi. Đây là mät hình thäc huän luyän các Trà Đä häng vä näo Thiän lý, đi tìm chân, thiän, mä trong thä giäi täi và tä nhiên cäa tâm hän. Ngày nay Triät Lý Trà cäa ngäi Nhät đã trä thành mät nghi thäc chính thäng cäa mät tôn giáo giäi là Trà Đäo, hình thành tä thäi kä Mäc Phä Täng Quân ä thä kä thä XV. Näi uäng trà giäi là trà thät làm bäng gä, näm giäa mät khu vän đäy lá hoa có các läi nhä träi đá säi đän täi. Nhäng trà đä träc khi bäc vào trà thät đã tä mình rä bä hät cái thä giäi än ào bon chen, nhäp vào sä tänh läng cäa tâm hän, quên hät kä cä cái ta phiän toái đáng phiän.

2-CÁC LOẠI TRÀ :

Cây Trà có tên khoa học là *Camelia Sinencis* , là một trong những thực vật thuộc Họ Theaceae, lá xanh tươi quanh năm và hoa thì màu trắng. Sau năm năm, cây Trà được coi là trồng thành và cho hoa liên tiếp trong hai mươi lăm năm hay lâu hơn nữa tùy theo sự chăm sóc và tưới bón của nhà nông. Thông thường cây trà có độ cao từ hàng chục đến hàng trăm mét cho thu hái trà, người ta phải cắt tỉa thường xuyên để thân cây được độ cao từ 1-1,50m. Riêng những cây già thì cắt ngang thân để mầm non nảy chồi mới và theo phương pháp này, trà được tưới bón hàng năm một thời kỳ là sự thường.

Đặc biệt quan trọng về trà, thường các cây bụi sâu thì phải nhổ bỏ vì trà cần được trồng sâu rễ, cũng như không tưới đất và tưới phân hóa học, mà chỉ thích uống với loại hữu cơ hay bã đậu nành. Mùa hái trà thường vào tiết thanh minh vì thời gian này, mùa đông đã đi vắng, khắp nơi nàng xuân trở về với vẻ tươi trong lành, khí trời mát mẻ, nắng hanh nhẹ nhàng cho muôn hoa ngàn lá trong đó có cây trà xanh tươi, màu hoa nở rực rỡ cảnh . Ở Trung Hoa cũng như VN, vẻ đẹp của trà thường được trồng trên các vùng đồi thấp, làm thành các bậc thang. Người hái trà làm việc ngay từ sáng sớm khi những giọt sương mai vừa tan theo ánh thái dương khi trời. Theo qui định rất nghiêm ngặt, sự tưới nước lá trà được hái tùy theo loại, chủng loại như trà xanh thì tưới hai lần, còn trà Ô Long tưới ba lần và một bụi.

Trà đem phơi hong ngoài trời cho héo sau đó đem sấy và biến chế làm trà uống. Ngoài ra bên Tàu còn có những loại trà có công dụng an thần phòng bệnh một, chuyên sản xuất trà quý cho các Hoàng Đế từ triều Thanh đến Bắc Kinh. Từ Tây Hồ, Hàng Châu nổi chuyên sản xuất trà Long Tỉnh, mùa trà kéo dài từ tháng 3-10, mỗi cây hái một lần từ 20-30 lần và thời gian cách nhau 10 lần, mức độ hái lá trà toàn bụi non. Tóm lại xưa nay, người Tàu có bốn vùng sản xuất trà khác nhau như TRÀ XANH trồng ở Giang Bắc (phía đông sông Hoàng Hà) và Giang Nam (vùng giữa Hoàng Hà và Đông Nam). Lĩnh Nam (Phúc Kiến, Hồ Nam, Quảng Đông, Quảng Tây) có trà Ô LONG và Vùng Tây Nam (Vân Nam, Quý Châu, Tây Xuyên.. chuyên sản xuất TRÀ ĐEN và TRÀ BÁNH có màu tím đỏ .

Tổng kết các loại trà lá, trà búp, trà xanh, trà đen, trà bột, trà hạt, trà cám, trà mứt.. từ trà uống hoa.. nay có từ hơn 1000 loại, nếu không phải là người sành điệu thì dễ gì phân biệt. Giống như Rượu các loại, trà ngon hay dở đều do tu vào cách (Oxidation) và thời gian lâu hay mau., để có hương vị và màu sắc mong muốn. Các loại trà Nhật, Long Tỉnh, Bích Loa Xuân.. là loại trà xanh uống hàng ngày. Loại trà trung bình có Bạch Hào Ngân Châu, Bao Chấn, Đông Đình, Thiệu Quan Âm, Thủy Tiên, Vũ Di, Ô Long của Trung Quốc, Ô Long Đài Loan. TRÀ ĐEN là loại trà

hiện nay được các nước Âu Mỹ ưa thích, được uống trong thời gian rất lâu.

Thú uống trà hiện nay được phổ quát khắp thế giới và trong mỗi tầng lớp, nên trồng và chế biến Trà đã trở nên một kỹ thuật quan trọng nhất là tại các nước Á Châu như Trung Quốc, Đài Loan, Nhật Bản, VN, Cao Ly.. Trà ngon nổi tiếng là loại trà đã phải trải qua 10 giai đoạn chế biến, gồm có Trà Bắc-Thái của VN, trà Sâm Cao Ly, Trà Quán Âm (Ly Sơn, Đài Trung, Đài Loan), Ô Long (Núi Phò Đà, Trung Hoa, trên một rừng núi có cao độ hơn 2100m) nhưng được biết nhất là trà Vũ Di, mọc trên một rừng núi rất cao lắm vô cùng hiếm quý, người thường không thể leo tới được hái nên phải cho người hút thuốc phiện rồi luyến tập chúng thành những chuyên viên hái trà như người.

Ngoài ra theo khách sành uống cũng như các bậc thầy về trà, thì việc uống và thưởng thức trà, uống uống tình riêng mua một chút để thưởng thức không những phải như phẩm chất mà còn phải như loại nước và cách pha trà, như Nguyễn Tuân thuật sinh thời đã luận là đã phải hăng hái uống uống trên lá sen làm nước pha trà. Trong bài thơ “ Văn tế kim nhân phú nguyễn bàn” của Tế Tịch Phùng, có kể chuyện vua Hán Võ Đế thuật xa, đã cho uống một cốc trà ngon cao 20 thước, trên có một tầng vàng ngọc bích vàng để tay uống uống dùng làm nước pha trà.

Trong “Vang bóng một thời” tác giả có giới thiệu về những chiếc cốc quý báu dùng để pha trà, cho thấy những chén uống trà như những đồ chơi mà khách sành uống gọi là chén thưởng, chén quân.. Về cốc trà thì hơn trăm năm về trước trên đất Bắc, đã phát sinh loại trà uống “ trà nhứt Thập Địch gan gà, trà nhĩ Lữ Bội, trà ba Mạn Thôn. Tất cả các loại trên đều là cốc Tàu, cũng giống như cốc Nghi Hoàng nổi tiếng từ lâu đời. Nghi Hoàng là một huyền thoại cổ nhân thành phố Thọ Xuân Hoàng, thuộc tỉnh Giang Tô, tại đây có một loại đất sét để chế biến, chứa nhiều thạch anh, mica, sắt.., dùng để nung các cốc trà không tráng men, gọi chung là cốc tử sa (Unglazed-Purple sand), thưởng có ba màu : tím đỏ, vàng sẫm và nâu đen. Ngoài ra ở đây còn có loại đất sét khác màu trắng và màu xanh nước biển rất hiếm hoi. Theo sách Trà Kinh của Lục Vũ, thì cốc Nghi Hoàng hay Tử Sa là những tuyệt tác phẩm nghệ thuật của Trung Hoa với đồ chơi kiêu cách, dùng uống dùng để uống, song cốc hay quỳ cốc, chong cốc sủi khéo tay và óc sáng tạo để các cốc của các nghệ nhân nghệ sĩ.

3-NHÂN VĂN HÓA UỐNG TRÀ :

Uống trà là một nghệ thuật có tính cách văn hoá và xã hội. Thời gian uống trà cũng là một thái độ tinh thần và tu luyện, giúp cho cuộc sống thêm thanh khiết và quên bớt phiền não, bon chen, cho nên xưa nay đã trở thành những nghi thức hay tôn giáo gần như khắp thế giới.

ĐU TRÀ : Theo Thái Vĩnh Cháng, mát chuyên gia nái tiáng vá trà cáa Đài Loan, thì môn đáu trà cáa ngái Tàu, bát đáu tá đái nhà Táng, sau đó bành tráng sang Nhát Bán thành môn Đoán Trà. Đây không phái là cuác thi đáu võ thuát, thuán tuáy chá có đám đánh mà thôi, trái lái Đáu Trà là mát cuác thi đòi hái thí sinh phái có thác tài và sá hiáu biát cao thâm cháng nháng vá trà, mà còn phái tinh thông đá tính, y lý, đáo làm ngái khiêm thá ích mán chiêu tán, tác là ngái khiêm tán luôn thu đác lái ích còn ká tá mán chá chuác láy tán hái. Tóm lái đáu trà tái Trung Hoa vái tát cá các loái trà, còn đoán trà á Nhát Bán chá vái trà xanh mà thôi.

Nác Tàu khi xuân vá Tát đán, tiát trái ám áp êm đáu, làm cho nháng đái chè cây bát đáu trá lá non mán mán, cũng là lúc kháp nái ngái ta nô nác má hái đáu trà. Có hai cách thi đáu, thá nhát là thi pha trà và thá hai là thi nhán loái trà . Nói chung thì thi loái nào chẳng náa, thí sinh phái đát tái mác tháng tháa vá trà, mái mong chiám giái. Trong cuác thi, trác hát Ban giám kháo đáa cho thí sinh xem trác năm máu trà. Sau đó bí mát pha chá thành nhiáu chén trà đá các thí sinh nhám và đáu vái nhau, cũng nhá bình phám đá phân loái trà theo các háng từng, trúc, mai, lan, cúc. Tuy nhiên đám then chát cáa cuác thi ván là miêu tá trà qua háng sác, mùi vá, tá đó cho biát đá lên men, cách sao tám, lá chè già non và xuát xá cáa trà. Thái xáa trong các cuác đáu trà, còn có phán ngâm thá, phá nhác. Hián nay tái nác này còn láu trá mát bài thá truyán kháu vá “ ám Trà “ :; đái khái nhá sau :” mát chén trán môi trán cá, hai chén hát nái cô buán, ba chén tuy cán nguán thì háng nháng ván còn ngàn ván quyán, bán chén vá má hôi nhá, bình sinh mà không bình sá, năm chén gân chén thanh sách, sáu chén thông đát điáu linh, báy chén nhá báng nhá bay..” Nháng đáu trên cho tháy cá nhán nghián và thích thú trà đán mác nào.

THI PHA TRÀ : Yip-Wai-Man hián đác ngái Háng Kông tôn xáng nhá là mát bác tháy trong viác tháng thác và thi pha trà, khi sá kián này đác nâng thành mát nghá thuát Trác năm 1997, Háng Kông là nháng đáa cáa ngái Anh và tá đó nái mián đát này ngái Anh đác nái tiáng là mát trong nháng dân tác trên thá giái thích uáng trà nhát. Tuy nhiên vá cách pha chá và tháng thác thì ngái pháng đông sành đáu hán và há đã táo thành mát nán văn hóa trà đác đáo.

Đái vái mát sá ngái Háng Kông sành đáu, thì viác pha trà là cá mát nghá thuát hay nói đúng hán đó là thá đam mê cáa cá đái ngái., dĩ nhiên cái giá đá tháa mán cái thú đam mê trên là sá tán kém, khi mua sám các loái trà nái tiáng nhá Thiát Quan Âm rát mác má cũng nhá các loái bình, ám, chén khay dùng trong viác uáng trà, nhát là tái hán đáo giàu có này.

Thát ra thi pha trà đã phá bián tá đái nhà Táng, do các quan lái trong triáu, các nho sĩ và nháng

th ng nhân đua tài. Quy luật c a cu c thi r t nghiêm ng t, nhi u nhà giàu còn dùng c nh ng chi c mu ng b ng vàng đ khu y trà. T i H ng Kông ngày nay, cu c thi pha trà th ng đ c các t ch c công t b o tr và đ c s tham d đông đ o c a m i t ng l p k c h c sinh, nh m m c đích trao đ i s hi u bi t và các k thu t liên quan t i trà. Ngày 12-7-1997 có 12 thí sinh đã l t vào chung k t cu c thi pha trà t i H ng Kông, th t là gay go, m i ng i ch có 15 phút v a đ pha ba l n trà. Sau đó là cu c sát h ch v ki n th c, l ch s và tri t lý trà. Đi m ch m đ x p h ng căn c vào b n y u t nh h ng v trà, k thu t pha ch , b đ trà và phong đ c a thí sinh. H i đ ng giám kh o g m 10 chuyên gia v trà i H ng Kông, Nh t B n, Đài Loan, Trung C ng và Tân Gia Ba. Có ba gi i đ ng h ng nh t v i tỉ n th ng và các tài v t tr giá t i 68.000 tỉ n H ng Kông, h ng nhì 38.000 và h ng ba 18.000. Theo chuyên gia Yip thì ng i H ng Kông đam mê trà th ng pha ch theo cách t ng h p gi a Trung Hoa và Anh. Riêng nh ng ng i già thì sau khi u ng trà xong, h ăn luôn xác trà g i là rau đ ng. Ngoài ra ng i H ng Kông còn xào lá trà v i g ng và hành t i i làm món súp trà. Tóm l i trà đã tr thành m t tri t lý s ng t i đây và đã có nhi u câu l c b chuyên v trà ra đ i v i đông đ o h i viên. Cũng đã có m t nhà b o tàng ch a đ tài li u cùng các v t d ng liên quan t i trà.

TRÀ L , B C Đ U RÈN LUY N S KH H NH T I NH T :

Ng i Nh t g i nghi l dùng trà là Chanoyu, ca t ng cái đ p gi a s hài hoà t thiên nhiên cùng tính kh c kh c a con ng i. Đây là trà đ o và đ i nhi u ph n Nh t cũng là m t ngh nghi p chuyên môn kh luy n m i đ t đ c vì nh ng đ ng tác c a trà l là m t h th ng ch t ch , song hành v i cách ăn v n b qu c ph c Kimono truy n th ng cùng cách c m hoa. Tr c khi hành l , các đ t ph i cúi đ u sát đ t đ chào m t cây qu t đ t ngay ng ch c a, vì v t này t ng tr ng cho thanh ki m c a các võ sĩ đ o ngày x a, đ t tr c trà đình khi hành l .

Theo Nh t s thì chính m t thi n s c a Trung Hoa tên Eichu đã mang trà đ o vào n c này t th k th XV. Su t bao th k , trà đ o ch dành cho nam gi i, qua các thành ph n tu sĩ, quý t c, th ng nhân cùng chi n binh. Mãi t i th i Minh Tr Thiên Hoàng m i đ c m r ng cho n gi i nh ng đ ng th i cũng b đ e đ a tr c s h i nh p c a n n văn minh c khí Tây Ph ng.

Ngày nay qua cu c s ng bon chen t ng gi đ ki m s ng và đ o t v , nam gi i Nh t h u h t không còn th i gian đ nghĩ t i trà đ o, m c dù nó là m t môn h c b t bu c t i các tr ng Trung H c. Cũng do ngh trà đ o ki m r t nhi u tỉ n, nên luôn có nh ng l p h c riêng t i nhà, đa s do n nhân gi ng d y, h c viên cũng đ c tuy n chon theo quy luật truy n th ng và r t h n ch , nh m b o đ m ph m ch t c a trà đ khi ra đ i hành đ o.

Tuy nhiên dù muän dù không, đänh cao cäa trà lä vän còn näm trong tay nam giäi. Đó là nhäng đäi danh sä, có thäm quyän trong viäc cäp bäng tät nghiäp môn Chanoyu cho giáo viên, häu hät đäu ä Tokyo, bäng mät giá cät cä. Có väy nhäng ngäi tät nghiäp mäi đäc phép hành nghä. Điäu cũng đáng vì các đäi danh sä hiän nay toàn là häu duä cäa Täsä môn Chanoyu, tä thä kä thä XV là Sen Rikyu . Ông säng vào thä kä XVI, phäc vä cho lãnh chúa läng läy lúc đó là Toyotomi Hideyoshi, ngäi đä đäng lên mät trà đình ngay täi chiän träng väi các nghi thäc trà lä, giäng nhä thuä träc, Träng Läng dùng täng säo đánh tan quân cäa Bá Väng täi Cai Hä. ä đây đích quân cũng xao xuyän và nän lòng träc häng vä cäa trà. Năm 1585 , lãnh chúa Hideyoshi đäc Thiên Hoàng bänhäm làm tätäng , nên ông này läi cä thiän sä Sen Rikyu làm chä tä buäi trà lä cho nhà vua täi mät trà đình xây bäng vàng . Nhäng sau đó không hiäu vì lý do gì, lãnh chúa Hidoyosho bä täu häa nhäp ma và kät täi Rikyu đã đäu đäc, nên bät thiän sä phäi tä xä bäng cách mä bäng chät.

Tóm läi khi mäi ngäi bäc vào thä giäi tĩnh läng cäa trà lä, thì hä chä còn là nhäng chiäc bóng đã tärä bä läi bên ngoài tät cä. Trong suät thäi gian thiän vä, bên bình trà bät xanh, các trà đä trong tä thä đäc biät đã thäc hiän đäc cäi đäp thäc sä bäng cái triät lý hòa häp giäa chân, thiän, mä thuän khiät. Thät väy trong trà thät cô täch, bên ngoài các đoä hoa anh đào đang lao xao đäm chäi đäi bäu träi länh băng tuyät phä cäa mùa đông, thä nhän nhä thoát täc giäa lúc nhäp täng ngäm trà màu hä phäch nóng häi, đäng trong các chén sä träng tinh xinh xän, khiän cho ngäi quên ngäi, quên đäi, quên hät đäc väng mà đäm mình trong không gian và tâm hän tĩnh läng nhä mät näc hä thu lúc yên bình.

Väi ngäi Nhät , trà đäo là mät tôn giáo không có giäi hän, hän thù mà là mät cách tu luyän khä hänh cäa triät môn thän häc vä thäc hành, täo tình không đäi xäng trong trí täng , gän giäng nhä thiän häc, qua nghä thuät linh cäm, nên rät häp väi phä nä Nhät trong thä giäi xô bä hiän täi -/-

TÀI LIäU THAM KHäO :

Vang bóng mät thäi cuä Nguyän Tuân.

Trà Tàu và äm Nghi Häng cäa Nguyän văn Chính

Liên hiäp báo viät vä trà.

The South China morning Post và HongKong Standard tháng 2-1997

World & Worlds tháng 12/2001

Geo, tháng 5/1995

Xóm Cán Há Uy Di

Cháp 2008